

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 430/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen puheterapeuttien koulutuksen lisäämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Krista Mikkosen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 430/2018 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä puheterapeuttien koulutusmäärän kasvattamiseksi valtakunnallisesti ja

aikooko hallitus edesauttaa logopedian harjoittelupaikkojen järjestämistä Itä-Suomessa yliopistojen kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yliopistolain (558/2009) 7 §:n 3 momentin (1172/2014) mukaan yliopistoissa suoritettavista tutkinnoista, tutkintojen tavoitteista, opintojen rakenteesta ja muista opintojen perusteista sekä siitä, mitä tutkintoja kussakin yliopistossa voidaan suorittaa (koulutusvastuu), säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Saman lainkohdan mukaan koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta yliopistojen kesken säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella, joka valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa.

Yliopistojen koulutusvastuiden sääntelyn tavoitteena on turvata yliopistojen koulutustarjonta kaikilla aloilla yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti, varmistaa yliopistokoulutuksen tarkoituksenmukainen mitoitus ja voimavarojen optimaalinen kohdentaminen sekä vahvistaa yliopistojen mahdollisuuksia vastata yhteiskunnan osaamistarpeisiin, tieteen muutoksiin sekä profiloitua vahvuusalueilleen.

Yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (794/2004; jäljempänä tutkintoasetus) määritellään yliopistojen koulutusvastuut koulutusaloittain ja tutkinnoittain. Tutkintoasetuksen liitteenä on luettelo koulutusaloista, niihin kuuluvien tutkintojen nimistä sekä niistä yliopistoista, joissa tutkintoja voidaan suorittaa.

Yliopistojen koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta säädetään yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1451/2014; jäljempänä koulutusvastuuasetus). Asetuksen liitteenä on luettelo aloista, joilla yliopistot järjestävät alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta humanistisella, kasvatustie-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 430/2018 vp

teellisellä, luonnontieteellisellä, yhteiskuntatieteellisellä ja tekniikan koulutusosalalla sekä opettajankoulutuksen koulutusvastuun jakautumisesta yliopistojen välillä. Puheterapeuttikoulutuksen jatkumisen varmistamiseksi logopedian koulutusvastuusta säädetään em. koulutusvastuuasetuksessa. Humanistisella koulutusosalalla logopedian koulutusvastuu on Helsingin yliopistolla, Oulun yliopistolla, Tampereen yliopistolla, Turun yliopistolla ja Åbo Akademilla.

Lähtökohtana on, että yliopistojen koulutusvastuiden muutokset perustuvat yliopistojen esityksiin. Yliopistolain 7 §:n 3 momentin mukaisesti koulutusvastuuasetus valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on korostanut, että koulutusvastuusaädöksiin tehtävissä muutoksissa ministeriön ja yliopistojen yhteistyön tulee olla todellista yhteistä harkintaa (PeVM 19/2013 vp).

Yliopistojen koulutusvastuiden muutostarpeet ovat olleet esillä yliopistojen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisissä sopimuskautta 2017–2020 koskevissa neuvotteluissa keväällä 2016. Sopimusneuvotteluiden jälkeen yliopistot ovat tehneet opetus- ja kulttuuriministeriölle koulutusvastuuasetuksen muuttamista koskevia esityksiä. Logopedian osalta yliopistot eivät esittäneet muutoksia koulutusvastuusiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopistot sopivat sopimuskaudelle koulutusalaakohtaiset tutkintotavoitteet. Yliopistot päättävät uusien opiskelijoiden sisäänottomääristä koulutusohjelmittain. Vuosina 2015–2017 logopediassa opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä on ollut vuositasolla noin 90 opiskelijaa. Vuosina 2014 ja 2015 logopedian koulutusmääriä on lisätty yhteensä 55 aloitajalla niin sanotulla hakijasuman purku -rahoituksella.

Hallitus on päättänyt lisärahoituksesta osaajapulaan vastaamiseksi korkeakouluissa vuoden 2018 I ja II lisätalousarviossa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on juuri avannut yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen haettavaksi 30 miljoonaa euroa uusiin koulutuksiin osaajapulaan vastaamiseksi. Tarkoituksena on toteuttaa kestäviä toimintamalleja, joilla korkeakoulut voivat nopeasti vastata muuttuviin osaamistarpeisiin myös tulevaisuudessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee koulutushankkeita koskevat päätökset korkeakoulujen esitysten perusteella joulukuussa 2018. Koulutukset käynnistyvät vuonna 2019.

Harjoittelusta sovitaan koulutusta tarjoavien yliopistojen ja harjoittelupaikkoja tarjoavien organisaatioiden kesken. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että yliopistot pyrkivät mm. harjoittelua kehittämällä turvaamaan osaavan työvoiman saannin valtakunnallisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi osana korkeakoulujen kanssa käytävää vuoropuhelua käydä keskustelua myös harjoittelun kehittämisestä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittämishankkeen. Sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän uudistuksen onnistuminen edellyttää myös henkilöstön osaamisen kehittämistä, sillä muuttuviin palveluihin ja toimintatapoihin liittyy paljon uusia osaamistarpeita. Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittäminen edellyttää yhteistä näkemää sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän uudistuksen aiheuttamista osaamistarpeista, esimerkiksi sote-uudistuksen edellyttämistä ammateista, uusista tehtäväkuvista ja integraation edellyttämästä osaamisesta. Koulutuksen ja sosiaali- ja terveysjärjestelmän asiantuntijoiden, tutkijoiden

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 430/2018 vp

ja kehittäjien asiantuntemuksen yhteen saattaminen vaatii valtakunnallista koordinaatiota, jota oppilaitokset ja korkeakoulut ovat toivoneet.

Korkeakoulujen, korkeakoulu yhteisön, sidosryhmien sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yhteinen valmisteluryhmä luovutti 24.10.2018 ehdotuksensa korkeakoulujen rahoituksen ja ohjauksen uudistamiseksi vuodesta 2021 alkaen. Työryhmä esittää yliopistoille ja ammattikorkeakouluille tutkintotavoitteiden koulutuslaryhmittelyjä, joiden puitteissa joustava työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen koulutustarpeen mukaan mahdollistuisi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tunnistaa huolen puheterapeuttien saatavuudesta. Ministeriö tulee kuulemaan toimijoita asiasta ja etsii siihen ratkaisuja. Sopimuskauden 2021-2024 neuvottelut käydään vuonna 2020, jolloin koulutusmääristä on viimeistään päätettävä ottaen huomioon uudistuva tutkintotavoitteiden ohjaus.

Helsingissä 12.11.2018

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen